

Vrijdag 9 februari 1917 – ochtendeditie

Belgische vluchtelingen.

Het officieel Belgisch Comité voor Nederland heeft het plan opgevat, een bundeltje uit te geven, dat naast de lijst van de Belgische consulaten, met aanduiding van het gebied, waarover hun bevoegdheid zich uitstrekt, de titels en adressen zal bevatten der Nederlandse en Belgische instellingen, welke zich in Nederland gevormd hebben onder of ten behoeve van de Belgische uitgewekenen.

België en de duikbootoorlog.

Havre, 8 februari. Naar aanleiding van vragen, door een vertegenwoordiger van de Associates Press gesteld, maakt de Belgische regering woordelijk het volgende bekend:

De Duitse regering heeft aanstonds na aan Wilson haar besluit tot het beginnen met de onbeperkte duikbootoorlog te hebben medegedeeld, het Duitse bestuur te Brussel gelast, het besluit ter kennis te brengen van de Amerikaanse, Spaanse en Nederlandse gezanten en van de voorzitter van het Belgische comité voor het verschaffen van hulp en voedsel. De bewoordingen van de duikbootblokkade, die op touw is gezet tegen Engeland en de Middellandse Zee, bekend makend, legt de Duitse overheid ook een verklaring af, die bevestigt dat de Duitse regering de levensmiddelenvoorziening van België, verzekerd door tussenkomst van de "commission for relief", niet wil belemmeren, maar dat ze voortaan de schepen met teerkost voor België of het noorden van Frankrijk wil onderwerpen aan de beperkende bepalingen zoeven aan de scheepvaart gesteld. De Duitse regering wil er de Belgen blijkbaar toe brengen, Engeland aansprakelijk te stellen voor het

nadeel of de stoornis, die voor de voedselvoorziening kan voortspruiten uit de toepassing van dat krasse stelsel.

Deze voorstelling van zaken is onjuist. Engeland heeft de levensmiddelenvoorziening altijd gretig gesteund en indien de voortzetting van het werk van Groot-Brittannië afhing, zou de Belgische regering gerust zijn. De verplichting voor de schepen, om de lading op contrabande te doen onderzoeken, heeft in het verleden nooit het minste beletsel gevormd en zal dit in de toekomst evenmin doen. De tastbare moeilijkheden, door de Duitse mededeling geschapen, zijn de volgende:

Ten eerste, de schepen moeten een haven aanlopen om de steenkool in te nemen, voor de terugreis nodig. Deze haven kan in de huidige omstandigheden alleen een Engelse zijn, aangezien daar alleen steenkool is.

Ten tweede, de commissie voorziet zich in Engeland van een vijfde der levensmiddelen, voor de bevoorrading nodig. Welke schikking men ook moge opperen, zonder de bevoorrading ernstig te benadelen zullen de schepen het gebied moeten binnenvaren, dat Duitsland versperd heeft verklaard. Duitsland beseft terdege, dat het, de algemene bedreiging met vernietiging handhavend zonder voor de schepen der commissie een uitzondering toe te staan, de onzijdigen en Belgen zal dwingen tot de gevolgtrekking, dat het niet erg te goeder trouw is, als het verklaart, de verzorging met levensmiddelen niet te willen storen.

Het enige middel voor de Duitse regering om te bewijzen, dat het dat land ernst is met de belofte, de bevoorrading niet te belemmeren, is de volkomen en onvoorwaardelijke onschendbaarheid van de schepen der commissie te waarborgen. Men lette er op, dat ze dit niet doet in de bekendmaking, te Brussel aan de gezanten,

beschermers der commissie verstrekt, en zelfs het mogelijk verschaffen van zo'n waarborg niet heeft aangeboden.

Dit is dus de eerste en enige vraag in deze aangelegenheid, afgescheiden van welk besluit ook, waarom de Britse regering zou kunnen worden aangezocht: welke gedragslijn denkt de Duitse regering ten aanzien van de commissieschepen te volgen? Is de onschendbaarheid daarvan ter volvoering van hun menslievende taak al dan niet gewaarborgd? Zijn ze al dan niet gevrijwaard voor vernietiging, als ze in Engeland het vijfde van de mondkost zullen halen, dat de commissie daar koopt? Worden de onderweg zijnde schepen, die men niet heeft kunnen waarschuwen, niet aangevallen en in de grond geboord, als ze volgens de bevelen omtrent de weg komen in het gebied, dat onlangs versperd is verklaard?

Deze vragen van het allermeeeste belang hangen samen met de kwestie van de prijs, waarom alles draait en die zich nu weer voordoet. De prijs der levensmiddelen, in België door de commissie verkocht, staat natuurlijk onder invloed van de wisselende omstandigheden van de vracht, inzonderheid van die op de terugreis, welke de schepen kunnen vinden. Als nu de schepen niet onaantastbaar zijn, zullen de levensmiddelen diensgevolge aanzienlijk duurder worden, waardoor de reeds ondraaglijke toestand in België pijnlijk zal verergeren.

Hoe men het ook draait, de betuiging van goede wil, door de Duitse overheid gegeven, heeft niets om het lijf, omdat daaraan ontbreekt, waarop het aankomt: de volmaakte en onvoorwaardelijke onschendbaarheid voor de commissieschepen. Deze onschendbaarheid is afhankelijk van de Duitse regering. De openbare mening in de onzijdige landen zal zeker met die der Belgen instemmen om als getuigenis van goede trouw en als een levensrecht voor de bevolking van België de onschendbaarheid te eisen. Wat

aangaat de Britse regering, waarvan de bereidwilligheid bekend is, houden de Belgen zich overtuigd, daar steeds de steun te vinden om de moeilijkheden op te lossen, die voortvloeien uit de ontwikkeling van de oorlog.

Parijs, 8 februari. Uit Madrid wordt gemeld, dat de bevoorrading van de bezette streken van België en Frankrijk, waarin een Spaans-Amerikaanse commissie tot nu toe voorzag, het voorwerp van bemoeiingen der regering is wegens het afbreken van de diplomatieke betrekkingen tussen Duitsland en de Verenigde Staten. De koning van Spanje is beschermheer van dit menslievend werk geworden. De betrokken regeringen zijn druk aan het overleggen om tot een gunstige oplossing van het ernstige vraagstuk te komen.

Parijs, 8 februari.

In de nacht, die voorafging aan de 7^e februari, bombardeerde een Frans luchtsmaldeel het Duitse vliegekamp te Mariakerke.

Van de grens.

De Tijd verneemt:

Er zijn in de laatste dagen aan het westelijk front, uit Duitsland voornamelijk, transporten artillerie met bedienende manschappen aangekomen. Dat heeft thans sedert gisteren opgehouden. Er is een geweldige artilleriemacht bijeengebracht, waaronder veel oud geschut, dat blijkbaar elders is buitgemaakt. De Duitsers maken de stellingen ongenaakbaar; ook die, welke in de onmiddellijke nabijheid van de grens gelegen zijn. Het verkeer in Vlaanderen is voor niet-bevoorrechten ten enenmale onmogelijk.

Heden zijn in Vlaanderen nieuwe troepen aangekomen. Sterke afdelingen infanterie, meestal bestaande uit oude lichten en tot

verschillende regimenten behorend. Het zijn manschappen van de reserve.

Van dit front buldert het zwaar geschut der Engelsen bij Ieper.

De Duitsers aan de grens voorspellen een grote aanval tegen het einde van de volgende week.

Generaal von Bissing, gouverneur-generaal in België heeft zijn kuur in Wiesbaden geëindigd en is naar Brussel teruggekeerd. Hij heeft zijn ambt weer ten volle aanvaard.

De kolen- en ijzernijverheid in België.

Ook in België heerst, volgens de B. B. Z. steenkolengebrek; de vraag, versterkt door de felle koude, overtreft het aanbod en verhoging van de productie is zeer bezwaarlijk, terwijl ook het moeilijke spoorwegvervoer grote belemmeringen in de weg legt. Prijsverhoging is daarom niet uitgesloten.

De ijzermarkt vertoont geen bijzondere gebeurtenissen. De orders zijn nog gering. In de ijzergieterij is de toestand gedrukt, wegens gebrek aan grondstof. In de nagel- en emailfabrieken is de toestand gunstiger.

Vrijdag 9 februari 1917 – avondeditie

Belgische vluchtelingen.

Het transport van de Belgische vluchtelingen uit Ede heeft gisteren plaats gehad. Het waren telkens gezinnen waarvan de vrouw binnenkort moeder moest worden. Deze gezinnen waren uitgekozen,

omdat men de kraaminrichting buiten dienst wil stellen, daar deze moet ingericht worden als barak voor besmettelijke zieken.

Een van de eerste gebouwen toch, die onlangs werden gesloopt, was de barak voor besmettelijke zieken. Nu zijn er, naar wij vernamen, in het kamp 3 of 4 gevallen van besmettelijke ziekten. Deze lijders kans men wel isoleren; om daarvoor plaats te vinden, had men de kraaminrichtingen nodig. De enige kraamvrouw – slechts twee dagen moeder – is gisteren naar de ziekenzaal overgebracht.

De vluchtelingen moesten hun matras en dekens meenemen. Deze werden per wagon naar het station Ede vervoerd. Het transport, ruim 100 personen, van wie 73 kinderen, geschiedde onder leiding van twee Belgische padvinders. Door de slechte verbinding duurde de reis meer dan 3 uur.

Naar wij vernemen, zal zaterdag aanstaande een tweede groep worden overgebracht, uitsluitend vrouwen en kinderen, d.w.z. ongehuwde vrouwen en vrouwen, wiens man aan het front is, elders werkt of overleden is.

De invoer uit Nederland in België van aal is verboden.

De commandant van de stelling van de monden der Maas en der Schelde (commando Zeeland) heeft aan negen te Koewacht wonende arbeiders, of althans daar vertoevend, het verblijf in zijn gezagsgebied ontzegd.